ให้เห็นปรากฏได้ว่า ผู้ซึ่งถือพระพุทธสาสนา ย่อมเปนผู้มีธรรมที่ประพฤติอยู่ ถ้าหากว่าชนภายนอก พระพุทธสาสนาจะไม่เห็นว่าดีกว่า ก็คงจะเสมอด้วยผู้ซึ่งประพฤติดีแล้ว ในสาสนาของเขาทั้งหลายนั้น ข้าพเจ้าเปนผู้ได้รับความต้อนรับแลความเชื่อถือ ว่าเปนผู้ประพฤติดี ในหมู่ผู้ถือสาสนาอื่น ๆ ทั่วทุกแห่ง แลเปนผู้กลับมาด้วยความยินดีพอใจในสาสนาที่ตน ถือว่าเปนสาสนาอันบริสุทธบริบูรณ์ดีทุกประการแล้ว

บัดนี้ข้าพเจ้ามีจิตรอันเต็มไปด้วยความยินดี เพราะได้เห็นการอันพระเถรานุเถร แลพระสงฆ์คณธรรมยุติกนิกาย ได้จัดการรับรองข้าพเจ้าในวันนี้ ซึ่งเปนพยานปรากฏชัด ในความเมตตาของท่านทั้งหลายอันมีต่อตัวข้าพเจ้า ขอให้ท่านทั้งหลายได้รับความขอบพระคุณ แลขอรับไชยมงคล อันท่านทั้งหลายได้กล่าวแล้ว โดยอ้างคุณพระรัตนไตร เปนสัตยาธิฐานด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

คำถวายไชยมงคล

ของอุบาสกอุบาสิกา

ขอเดชะฝ่าลอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าอุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย ขอพระราชทาน กราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าลอองธุลีพระบาท ในเวลาที่เสด็จพระราชดำเนินประเทศยุโรปคราวนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ห่างจากฝ่าลอองธุลีพระบาท ผู้เปนเจ้าเปนใหญ่ แลเปนผู้ป้องกันพระบรมพุทธสาสนา ซึ่งเปนที่นับถือ ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายช้านานถึงปานนี้ เมื่อเสด็จกลับถึงพระมหานคร โดยสวัสดิ์นิราศภัย ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย มีใจยินดียิ่งนักพร้อมกัน มาเฝ้าฝ่าลอองธุลีพระบาท ในเวลาเสด็จพระราชดำเนิน มาทรงกระทำพุทธบูชา แลถวายเครื่องสักการแด่พระพุทธชินศรีวันนี้ ซึ่งเปนโอกาศประชุมอุดมดี ที่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะเฝ้าได้ ขอเดชานุภาพพระรัตนไตร จงอภิบาลรักษาฝ่าลอองธุลีพระบาท ให้ทรงพระชนมายุเจริญในศิริราชสมบัติ ขจัดสรรพอันตราย มีพระบรมเดชานุภาพ แพร่หลายทั่วภูมิมณฑล ประสบศุภวิบุลยผลทุกทิพาราตรี เพื่อเปนที่ร่มเย็น ของข้าพระพุทธเจ้าเหล่าพุทธะมะกะชนชาติสยามทั้งปวงสืบ ๆ ไป

ขอเดชะ

เสด็จออกแขกเมืองลาว

ประเทศราช

วันที่ ๒๔ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๖

เวลาบ่าย ๔ โมงครึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แลสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนารถ เสด็จออกที่มุขเด็จพระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท พระบรม

วงษานุวงษ์ แลข้าทูลลอองธุลีพระบาท เฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทพร้อมกัน ทหารแถวสำหรับเกียรติยศ ทำวันทิยาวุธถวายคำนับ แลแตรวงเป่าเพลงสรเสริญพระบารมี ครั้นสุดเสียงแตรแล้ว เจ้าพนักงานกระทรวงมหาดไทย นำกระบวนแห่บายศรี แลเครื่องสมโภชเดินมาถวายทอดพระเนตร ที่สนามหญ้าน่าพระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท ครั้นกระบวนแห่มาถึงน่าพระที่นั่งแล้ว ได้โห่ถวายไชยมงคลสามครั้งแล้วเสด็จขึ้น

กระบวนแห่นี้เปนกระบวนตามธรรมเนียมลาว คือมีกระบวนตีฆ้องเปนต้น เจ้านายแลแสนท้าวพระยาลาวแต่งเต็มยศตามธรรมเนียมลาว คือเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชเจ้านครเมืองน่าน ๑ เจ้าอุปราชผู้รักษาราชการเมืองนครลำปาง ๑ เจ้าอุปราชผู้รักษาราชการเมืองนครลำพูน ๑ เจ้าราชวงษ์เมืองนครเชียงใหม่ ๑ พระยาพิริยวิไชย เจ้าเมืองแพร่ ๑ ขึ้นแคร่มาลงที่ถนนน่าพระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาทแล้ว เจ้าพนักงานได้รับบายศรี แลเครื่องสมโภช ขึ้นไปจัดตั้งในท้องพระโรงกลางพระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท พระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าทูลลอองธุลีพระบาทฝ่ายทหารพลเรือน เข้าไปคอยเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทพร้อมกันตามตำแหน่ง เจ้านายแลแสนท้าวพระยาลาว เข้าไปคอยเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาท ตามโบราณขัตติยราชประเพณีพร้อมกัน

ครั้นเวลาบ่ายเกือบ ๕ โมง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แลสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนารถ เสด็จออกประทับเหนือพระเก้าอี้โธรน เจ้านายแสนท้าวพระยาลาว กราบถวายบังคมโดยตติยวาร เจ้าพนักงานประโคมดุริยดนตรี แลแตรวงเป่าเพลงสรเสริญพระบารมี ครั้นสุดเสียงประโคมแล้ว เจ้านายแลแสนท้าวพระยาลาว กราบถวายบังคมโดยตติยวารอีกครั้ง ๑ พระยาพิริยวิไชยขับคำเชิญพระขวัญด้วยทำนองสำเนียงลาวเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แลสมเด็จพระบรมราชินีนารถ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้เจ้านายลาวทั้ง ๕ คนที่ออกนามมาแล้ว กับทั้งเจ้าราชบุตรเมืองน่าน ถวายด้ายพระขวัญผูกข้อพระหัตถ์ ตามประเพณีลาวเสร็จแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสแสดงความขอบใจ เจ้านายแลแสนท้าวพระยาลาว ตามสมควร เจ้านายแสนท้าวพระยาลาว กราบถวายบังคมคำรบตติยวารอีกครั้ง ๑ แล้วเสด็จขึ้น เจ้าพนักงานประโคมดุริยดนตรี แลแตรวงเป่าเพลงสรเสริญพระบารมี ครั้นสุดเสียงประโคมแล้ว เจ้าพนักงานนำเจ้านาย แลแสนท้าวพระยาลาวกราบถวายบังคมลากลับจากที่เฝ้าพร้อมกัน

คำเชิญพระขวัญ

วันที่ ๒๙ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๖

ขอเดชะ ฝ่าลอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม